

Ale karjas

Ale kasve õks üles kui kanep,
vindõ virve ruukõnõ,
kallis sai õks tä kar'apoisikõnõ,
veerüs öüdsivelekene.
760 Veere õks tä öütse viluga,
lask' karja lauluga.
Olõ-s õks tä kuri kar'a man,
imelik öüdsi man,
timmä õks vannu-s hobõsõvaht,
765 kar'alatsõ^q kadsatõllõ-s –
kohe õks käste, Ale käve,
juhatõdi, timä juusk'.
Olli^q õks taal Alel virga^q jala^q,
virga^q jala^q, lipõ kiil:
770 täl õks ka olli^q jänese jala^q,
jänese jala^q, rebäse kiil –
jänesel õks no omma^q pikä^q jala^q,
rebäsel lipõ kiil.
Ale-õks-kõist, velekeist,
775 kallist kar'apoisikõist –
kaits' õks tä karja kallehe,
hoit' lehme lilli muudo,
lasõ-s õks tä karja kaara pääle,
Kiressit kesvä sisse,
780 lasõ-s õks tä sõkko^q külä viljo,
tampe^q muidõ tatrikka,
Ale lasõ-s õks joht tõusta tõrõlda^q,
kaaro mant karistõlla^q.
Külä õks küll ütél': "Küll om virk!",
785 pääkar'us õks vil ütél' kallepast:
"Hüä õks tä oll', hõste tekk',
armas oll', au kand'!"
Leevä- oll' õks hot' -koorõ^q kotikoh,
leeväkands karmaneh,
790 Ale näkk' õks kui tuulõ tulõvat,
näkk' vihma viirvät,
tuul õks hot' tougas' torbat,
vihm sattõ salkunahe,
Ale lei õks sis laulo laadnahe,
795 vihma siseh veerätelli:
"Vihma- õks no -kõnõ, velekene,
sagarikko, mu sõsari,
naaku-i õks sa, vihma, sadamahe,
mamma maalõ tulõmahe!
800 Edo õks meid kar'ussit kaiholiisi,
vitsavõtjit viletsit –
kohe õks mi veerä vihma aost,
kohe saamõ sao aost?
Olõ-i õks meil koto, kohe minnä^q,
805 vele tarrõ, kohe veertä^q;
om õks meil kodo kuusõ all,
tarõ tammõ ossa all,
kuusõ- omma^q õks meil -nõgla^q kodo iist,
tammõlehe^q tarõ iist.

810 Kuusõst satas õks meil sälgä kull'a vihm,
tammõst kibõna^q keertüse^q!"
Ale õks sis, veerüs velekene,
kallis imekanakõnõ –
lauli õks kar'us kui kannõl,
815 keerät' vell'o kui kiik:
"Veerä^q õks sa, vihma, Vinnemaalõ,
mine^q, sado, Saarõmaalõ –
Vinne- õks kõik –maala vilä^q kuiva^q,
Saarõmaal sanna^q palle^q!
820 Omma^q õks kõik näio^q sääal unidsõ^q,
tüteriku^q tūmätēdū^q:
suvõl om õks näil suu mõskmalda,
talvõl tarõ pühkmälda,
uutva^q õks nää^q ojja ussõ ala,
825 lätet tarõ läve mano,
sis saasõ õks näil suvõst suud mõskõ^q,
saasõ talvõst tarrõ pühke^q."
Ale õks jal vihmalõ veerät',
kallis saolõ kadsat':
830 "Kui veerät õks ar üle, vihmakõnõ,
saat üle, saokõnõ –
olõs õks ma võisi^q, velekene,
kallis kar'usõkõnõ –
sis annase^q õks ma merele linige,
835 kalarannalõ kapuda^q,
ime toosi^q õks ma kirstust kindit,
maama kastist kaputit,
sullõ toosi^q õks ma leo linikit,
havvatäve hammit!"
840 Ale õks laul', esi lausi,
illos kar'us ilotõlli:
"Tuust om õks küll vika veid'okõsõ,
pidä kinni pisokõsõ –
eelä mullõ õks taa ütél' uma ime,
845 toona vaak' vana naane:
"Õga taha-i õks taa meri linikit,
kalarand kaputit!
Merekene õks kõõ tahtõ meeste päid,
näiokõistõ koolijit."
850 Ale õks jal laul' armahe,
vihma-ilmal veerüsähe:
"Tulõ^q õks jal tsirko, linda^q lõivo,
tulõ^q õks sa tsirko, seledä^q ilm,
linda^q lõivo, lõika^q pilv!
855 Sis saasõ õks taa ilm kui inne,
saasõ päivä kui pääle."
Ale õks jal ütél': "Kae, kae,"
näküs kar'us: "Näe, näe –
eelä õks vaest vadõra^q vannõva^q,
860 ristilatsõ^q riidliva^q,
selle õks om ilma undsõh,
maa kavva kastõh.
Ehi^q õks no, ilma, kui oll' eelä,

päädi^q, päivä, kui oll' pääle!
865 Ilmal omma^q õks naa^q ehte^q ilosa^q,
pääväl vahtsõ^q valusa^q,
kõik omma^q õks kui turusta tuudo^q,
omma^q liinasta liidedõ^q:
hurmõ-õks-liidse^q, harmõliidse^q,
870 ristiliidse^q, rästiliidse^q.”
Ale õks laul', esi lausi,
taat' sõnna, häste tandsõ:
“Mis mul õks viga veerätellä,
kua viga kul'atõlla –
875 hot' olõ-i õks mul üteh vihma vilte,
vihma vilte, räüsä rätte,
vell'o, lää õks hot' kodo linalikõ,
linalikõ, vesihämm,
kotoh om õks mul uma imekene,
880 kallis hüä kandjakõnõ,
kotoh om õks mul kuiva kolkjani,
hämme päält pástjani,
kinda om õks mul käest kiskjani,
kulla kuiomapandja!
885 Külä õks ti tsõõrigõ^q sõsarõ^q,
kaiholise^q imekana^q,
hot' õks ti olõt rikkast talost,
rikkast talost, korgõst kotost,
võõra- elät õks ti –ime ümbrel,
890 kasvo-maama kaalal –
õga olõ-i teil kuiva kolkjat,
hämme päält pástjät:
koolnu^q omma^q õks ti kull'a maamakõsõ^q,
kalmo lännõ^q kandjakõsõ^q!
895 Õga olõ-i õks teil kodo-uuatjat,
kar'a vasta kaejat.
Kodo omma^q õks teil tuudo^q toomõvitsa^q,
kodo saado^q saarõladva^q –
kui saadõ õks ti pia, saadõ pessä^q,
900 lääät varra, saat vanno^q!”
Seeni õks tuu laul' armas Ale,
kallis kar'us kadsatõlli,
kooni sääd' õks tä vaesõ^q ikmahe,
noorõkõsõ^q nuutsk' mahe.
905 Näil õks kõõ silmä^q tsilkuva^q,
nõnaotsa^q nõrõtiva^q.
Kar'akõsõ õks nää^q lasi^q kaara pääle,
tõõsõ lehmä tõu sisse.
Ale õks jal virk, ar ai,
910 julgõhõ järke juusk'.
Sis sai õks näil häbü, hüvvil latsil,
katõl kaiho-kanakõisil.
Esi õks nää^q iki^q, esi ütli^q,
katõkeske kadsatõlli^q:
915 “Meil om õks ka otsane ilodo,
veid'okõsõ vipõruist,
pois'kõnõ õks et juusk' plootnappa,
visas' jalgo virgõbehe!
Mi tulli õks tä karja kaitsmahe,
920 lehme kokko liigutamma.
Mi ai õks ar külest kümme kõrd,
kar'a veerest viis vuure.”
Jäti^q õks nää^q ikko vähäbälle,

silmävett veidebälle.
925 “Olõs' taast õks ka saasi^q mi ülä,
kasusi^q mi kasa!”
Tõõnõ- õks jal –tõõsõlõ kõnõli^q,
tõõnõtõõsõlt küüsütelli^q:
“Vali saa-i õks joht poissi vaesillõ,
930 kallist kaihoekandjillõ!”
Ale õks sis kuuld', vasta kostõ,
tahtsõ targastõ kõnõlda:
“Tuu om õks mul mõtõ väikost,
kallis miil kar'ussõst:
935 ma taha-i õks joht võtta^q talotütärd,
poiss, võtta^q proostat naist,
võtta^q taha-i õks ma kolga kullakõise,
vaesõ talo Tat'okõise!
Naist mõtlõ õks ma võtta^q rikkast paigast,
940 kossi^q korgõt näiot!
Ku saa õks ma naasevõtjast,
kulla, naase kosijast,
ku mullõ õks küll tulõ-i tuu näio,
kallu-i mullõ kallis kabo,
945 kedä naka õks ma sald' ma sagõhõhõ,
armahe armatsõmma,
sis jää õks ma naaselda elämä,
kabõhisõlda kasuma!”
Vaike jäivä^q õks sis vaesõ^qlatsõ^q,
950 mitte mõista-s õks imp midäge üldä^q.
Nakas' õks jal Ale laulmahe,
kallis vell'o kadsatamma.
Aiva^q õks jo kodo uma kar'a,
vell'o kirä keerätelli^q.
955 Ale õks imme helläkeist,
hüvvä maamat, mar'akõist –
oido õks jo vasta uss-aida,
vääne vasta värehille,
kuts' õks jo poiga kull'a nimelt,
960 hellä nimelt hel'otõlli:
“Astu^q õks sa tarrõ, hämm Ale,
kakõno kar'usõkõnõ!”
Ime- õks sis –kõist helläkeist,
maamakõist, mar'akõist -
965 lehmä^q õks jo tahra tandsutõlli,
lõia otsa oiutõlli.
Ime õks sis joostõh tarrõ juusk',
maama rutto mano läts,
võtt' õks tä säläst hämme särgi,
970 totsahunu toorbakõsõ.
Ai õks sis puja aho pääle,
kull'a puja korgõhõ.
Ime pand' õks sis piimä piisümmä,
lihaleeme leügenemmä.
975 Ime õks eis' man laulaskõlli,
laulaskõlli, lasõskõlli:
“Peesü^q õks no peesü^q, Ale piim,
leügne^q, Ale lihaliim!
Sis võta^q õks ar külm künnärpäist,
980 suur jahe Ale jalost –
sis riku-i õks mu puja rinnakõise,
tii-i vell'ot vigalatsõst!”
Ime õks sis üteli': “Armas Ale,

armas Ale, kallis kar'us -
985 astu^q õks sa maalõ, armas Ale,
armas Ale, kallis kar'us,
süü^q õks sa ime hüvvä süüke,
maama piimä peesütettõ!
Alelõ õks ma armuga anna,
990 hellä nimega heidä:
süü^q õks mul, Ale, olõ^q armas,
juu^q, poig, saa^q julgõ!
Saagu^q õks su'st armas astmahe,
mingu^q julgõ juuskmahe,
995 ime mingu^q õks sul süük süämehe,
vaogo^q juuk varbehe,
süä mingu^q õks sul virgast kui veske,
miil puhtast kui puut'!
Ime man õks ka sõnnoga süüt',
1000 maama jutala juut',
pääle süüt' õks kõõ ummila söögälä,
juut' ummila joogõla.
Alekõnõ õks jal sei armahe,
kar'alats kallehe.
1005 Ale läpe-s õks üüse maada,
läpe-s päivä puhada –
Ale kor'as' õks kõõ hütsi hüvvä kätte,
tuhkhavvast tunglit,
nulgä pääle õks kõõ tekk' numrit,
1010 kirot' kergo kiriväst,
alost' õks tä Aa-d, oppõ Oo-d.
Ime õks sis esele ütäl',
maama tätäle manidsi:
“Nägü- õks no –nesse, kuulunõssõ,
1015 miä õks meil pujast saanõnõssõ,
kar'alatsõst kallunõssõ?”
Ime õks sis kündõ küsümähe,
nõssi Alelt nõudmahe:
“Kiä õks taad sullõ kirjä opas',
1020 pujalõ puukvit?”
Ale õks jal naard', esi ütäl',
vikur poig veerätelli:
“Mullõ opas' õks taa varõs kar'a man,
Kireslehm kirjä näüdäs',
1025 Kir'õ õks sarvil kirotõlli,
Kar'õ sõrol sõiratõlli!
Selle õks taa kirot' kirriv Kires,
kirriv Kires, kallis Kar'õ:
lehmä^q ai õks ma liina lepestõhe,
1030 ai turu toomistohe,
sinnä putu-s õks pur'õ-tuulõkõnõ,
paista-s pallav pääväkene;
kaalane õks säääl oll' kastõhain,
olõne orashain,
1035 lehmä^q seivä^q õks kõtu kui kõdra,
mao tävve kui mar'a.
Õga õks ma, vell'õ, virotõllõ-s,
aja-s kodo ma kur'astõ:
vihmal veere õks ma kodo vidävähe,
1040 tahtõ tulla^q tassakõtsi,
Must'ol lasõ-s õks ma jalga murrada,
Sit'ol jalga sirotõlla.
Selle mullõ ka õks Kires kirja opas',

lehm näütse õks küll lilli-raamatot.”
1045 Ime õks küll uskõ puja jutto,
võtt' tõõst tõõsõ jutto.
Ale õks jal ütäl': “Maamakõnõ”,
kuts': “Kull'a imekene,
mine^q õks jal, ime, nüssä^q piimä,
1050 tuu^q tarrõ tugõvahe!
Väikol om õks no lehmäl väkev piim,
madalal makus' piim.”
Ime tandsõ õks sis joostõh tahra mano,
lehme mano leelotõh.
1055 Maas'õ and' õks no piimä magusat,
Sit'õ piimä selget,
ime tull' õks sis tarrõ rõõmsahe,
Ale mano armahe.
Ime kurnas' õks tä kull'alõ pujalõ,
1060 and' armuga Alelõ:
“Serbä^q õks sa, Ale, selget piimä,
maidsa^q, poig, Maas'õ piimä!
Täämbä and' õks taa Kar'õ katõvõrra,
Kullõs-lehm kolmõvõrra.”
1065 Ime käsk' õks ar puja puhkamma,
kar'alatsõ kat'mõllõ.
Ime jätä-s õks imp lauda kassi kasi^q,
liuda tiid'õ tirstellä^q -
Ale taha-s õks ime purust tarrõ,
1070 maama põhust põrmandut –
ime pühke õks kõõ tarrõ tandseh,
kasõ lauda laulõh.
Imel oll' õks küll pujast hüä miil,
kanast miil kalõvanõ.
1075 Sis heitse^q õks nää^q õdago magama,
os'a^q ummi olge sisse.
Magasiva^q õks kui üte unõkõist,
leinälise lebäsivä^q,
Ale õks jo imme üleest ai,
1080 kandjat üles kallutõlli:
“Maama, vii^q õks no juvva^q Jutikillõ,
mõskmit mõnõlõ lehmäle!
Täämbä lää õks ma karja inne muid,
vala kõõ varahappa.”
1085 Ime õks sis rutto asklõ ai,
maama joostõh lehmä^q juut',
inne õks tä päivä lehmä nüss',
kurnas' muidõ kuuldmalda –
nätä saa-s õks joht külä näidsikil,
1090 kaia^q muidõ kar'ussil.
Ale känge õks sis jalgo virgastõ,
heit' sõlmõ^q sõira muudo,
kar'a- õks tä –kotte kohendõlli,
sääd' sälgä salkunat,
1095 kallut' õks tä sõnno karmanihe,
märke panda^q mässokahe.
Varra ai õks tä kar'a kaldõhõ,
liigut' lehmä^q lepestõhe -
Ale oll' õks sis kar'us kui kannõl,
1100 vitsavõtja kui viiol,
lilli- lauli õks tä -muudo lepestikuh,
kulli muudo kuusistikuh.
Ale lasõ-s õks külälä maada,

küläpoisala puhada.
1105 Karja õks jal oido^q Oll'okõsõ^q,
karja tandsõ^q Tat'okõsõ^q –
Ale õks sis uik' unitsiast,
sõimas' sõsard kui sõrmus:
“Tat'õ õks mõtsa unitsiga,
1110 unitsiga olõvat!
Midä õks sa kavva kotoh teit,
kavva kotoh kaldut?
Uma elle^q õks sa ime helikot,
kalle maama kavalot.
1115 Sedä õks ma tiia selgehe,
tiia õkva õigõhõ:
selle jäit õks sa kodo kaugõst,
jäit ilma-illatsõst:
kotoh puhe^q õks sa pudrupaakõist,
1120 lakit latsõ livvakõist!
Külä õks sa näio noorõkõnõ,
kallis kar'usõkõnõ,
karja tahtõ õks ma aia^q kavvõndõhõ,
meelimarja muilõ mailõ –
1125 sis tundnu-s õks sa tiid takah tulla^q,
mõistnu-s maad mano saia^q!”
Ale õks laul', esi üteli',
umal suul sorahõlli:
“Kaotada õks ma taha-s kar'ussit,
1130 mar'a moitjit maalõ jättä^q!”
Ime õks sis kullõl' Ale laulo,
kulla puja kuminat –
keset lauli õks tä karja kui kell,
kar'a veereh kui viiol.
1135 Ime õks sis lausi meelestani,
memme meele poolõstani:
“Õga olõ-i õks naa^q õigõ^q ilma jutu^q,
kõrrah rahva kõnõge^q!
Muido ülti õks nail poisal puidõ^q sõna^q,
1140 lõhmusitsõ^q lõigahusõ^q –
mino saa-i õks joht pujal puidõ^q sõna^q,
lõhmusitsõ^q lõigahusõ^q,
pujal saava^q õks mul puhta^q laulu^q,
kaabupääl kalle^q sõna^q!
1145 Ale laul õks mul mõnõst parebehe,
mõnõst naasest nal'atsõppa!”
Ale ai õks jal kar'a kaldõhõ,
lehmä^q lillihaina pääle.
Ale lask' õks kepse kui kid'õ,
1150 karas' häste kaldõhõ,
esi õks jal kitt' kiräkeist,
laul' kallist kar'akõist:
“Süü^q õks jal, kull' a kar'akõnõ,
maidsa^q, meelimar'akõnõ,
1155 süü^q õks, kari, ilosahe,
maidsa^q, mari, magusahe!
Mingu-i õks ti, kari, kavvõndõhõ,
meelimari, muilõ mailõ!
Agu jõvva-i õks mi iä ette minnä^q,
1160 kuu-päivi kokko aia^q,
ette jovva-i õks agu kivilä visada,
mano sõuda^q sõmõral?
Kivikene õks meil pekko pudõnõs,

sõmmõr sõrmila lagonõs
1165 kar'a õks meil ette visatõhõ,
hulga ette heiteh.
Mine^q õks jal, kull' a kar'akõnõ,
keerä^q, kull' a kiräkene,
mine^q õks jal ilma ajamalda,
1170 nõrga vitsa nõstmalda!”
Ale taha-s õks lehmile lüvvä^q,
Peelot vitsaga pessä^q –
Ale õks kõõ lehme libistelli,
külä karja kabistõlli.
1175 Alet kiti^q õks kõik kütse^q külämehe^q,
pääle targa^q talopuja^q:
“Kual om õks taa pääväl Ale kar'ah,
linnu poiss lehme man,
külä jäävä^q õks kõik Peelo^q pessmäldä,
1180 roosaga rops'malda:
roosa olõ-i õks sis juuni Jutikil,
kivi muhka Mustikil.”
Ale õks sis kadsat' kar'ussilõ,
veerät' vitsavõtjillõ:
1185 “Miä õks meil viga täämbä laulda^q,
kolmapääväl kul'atada?
Kullus om õks taa ilm kolmapääväl,
ninni-hüä neläpääväl,
kolmapäävä õks mi võimõ kul'atõlla,
1190 kar'usõ^q kadsatõlla –
kolmapäävä õks meil kumu kodo kuulus,
helü hellä velisihe!”
Ale õks esi iist üteli',
tõõsõ^q pia perrä lasi^q.
1195 Ale õks lausi meelestani,
meelest, meele poolõstani:
“Kullus' om õks meil laulda^q kolmõkeske,
veerüs nelä-viiekeske!
Siin kuugu õks mi kodonurmõ pääl,
1200 ese pikä põllu pääl,
vasta õks meil laulva^q noorõ^q nurmõ^q,
lõövä^q pille põllupindre^q.
Siist õks meil kumu kodo kuulus,
helü hellä velisihe.”
1205 Ale õks lausi meelestani,
meelest, meele poolõstani:
“Külä õks ti kar'usõ^q, sõsarõ^q,
vitsavõtja^q virvekese^q,
ti võidõ õks küll laulda^q viie võrra,
1210 kuvvõ võrra kul'atõlla!
Kulda-omma^q õks teil -risti^q kodo pääl,
hõpõristi^q rihe pääl.
Vasta kuugi õks teil korgõ kodo,
laul' marganõ maja,
1215 vasta õks teil värä^q värisivä^q,
laidõ^q vasta lauliva^q.”
Ale õks jal kadsat' kar'usilõ,
veerät' vitsavõtjillõ:
“Teil omma^q õks kõik värmidõ^q värä^q,
1220 lakido^q laidõ ussõ^q,
siski olõt õks ti, rikka^q, vihana^q,
olõt, korgõ^q, kurvalise^q.
Mille õks ti viisi-i veerätellä,

mille suta-i sorahõlla?
1225 Hiuss om õks teil hellä ola pääl,
kandlõkeele^q kaala pääl -
kas käse-i õks teil hiuss ilotõlla,
vahalatva vallatõlla?”
Ale õks lausi meelestäni,
1230 uma meele poolõstani:
"Uhkil omma^q õks teil sõna^q huulõ pääl,
targol hammastõ takah -
ma õks kõõ, vell'õ, veerätelle,
imekana ilotõllõ.
1235 Vasta laulva^q õks mul savidsõ^q saina^q,
uikva^q olidsõ^q ussõ^q,
ruu- õks kõik -katusõ^q robisi^q,
saina toe^q torisiva^q.
Siske taha õks ma, vell'õ, veerätellä,
1240 Ale, vell'õ, as'atõlla -
viländ saasõ õks meil vanah vaike olla^q,
hiropääh hillä ellä^q!
Minol käsk õks vaesus vallatõlla,
leinä elo lelotõlla -
1245 meil õks ka om maja matal',
omma^q katusõ^q kasina^q,
kodo om õks meil kor'usõkõnõ,
maja mar'amärsikene,
ilodu om õks mul kaia^q hindäl,
1250 häbü hüästä hõimust.
Sedä õks ma mõtlõ umal meelel,
umal keelel keerätele:
kui õks ma vinnü, velekene,
sirgnõ, saapaseerekene -
1255 no omma^q õks hot' aia^q meil arõno^q,
saiba^q maalõ meil sadano^q -
vahtsit naka õks sis aido alostamma,
saibapaarõ pandmahe!
Esekene õks mul tege ruudjist,
1260 palmitsõs pajjuvitsõst,
ruudjakõsõ^q õks kõik rutto lagonõsõ^q,
pajjuvitsa^q painusõ^q.
Tõistõ tii õks ma puuldõ tõõn'a aia,
pessä sisse pistüliidse -
1265 tõõn'a saasõ õks vaest aida tõõsõst iäst,
pistüliidse^q õks vaest peräh-tulõjillõ!
Kui jovva õks ma tiine^q tingäkeise,
kostke saia^q kop'kakõise,
maalõ kaku õks sis savidsõ^q saina^q -
1270 agu tii õks ma saina^q samõtsõ^q,
panõ pingi^q pihlapuidsõ^q!”
Alelõ õks kõik kar'usõ^q kadsadi^q,
vitsavõtja^q veerätelli^q:
“Kerge om õks taa keelega tetä^q,
1275 ummil mokõl moodutõlla!
Oo õks taad laiska sino esse,
kammõlikko kasvatajat -
esest olõ-i õks kui iih-minejät,
kasvatajast kallutajat,
1280 sääne ka õks saasõ timä sugu,
saava^q latsõ^q laabõrdaja^q!”
Ale õks üteli: “Olõ-i õigõ,
pelgä-i ti penätämist!

Mul ka õks om virk ime,
1285 om tark taadõkõnõ -
ma õks vaest olõ ime suku,
kallis, maama kalenjat!
Mul õks murõh esekesest,
murõh tähe tätäkesest -
1290 ese joud õks ar minno kasvatõlla,
joud veljä vinnütellä,
sis jää õks ma ese jälile,
astu tätä asõmõllõ.
Kui kosi õks ma naase korgõst paigast,
1295 taha riibo^q rikast naist,
sis ajamõ õks ar ese aho pääle,
kull'a tätä korgõhõ.
Sääl või õks tä piipo poksutõlla^q,
tubakot tossutõlla^q -
1300 sis anna õks ma tälle armuleibä,
hoitmast õks ma vadsa vaal'atõlõ,
kasvatammast õks jal liidä pehmet leibä.
Esse vii õks ma sanna säläga,
kangla all asõmõllõ.
1305 Õga pilka-i õks ma esse ne imme,
naka-i verd vihkamma!”
Ale õks tuud kõnõl' kar'ussillõ,
veerät' vitsavõtjillõ.
Tat'õ õks jal vasta tankõlli,
1310 Kull'o sõnno kullutõlli:
“Kui mi õks elä, sis mi näe,
kui kasu, taha kaia^q,
kas sa õks küll nii tiit,
uhkõ vell'õ nii olõt!
1315 Üts olõt õks sa poig ütsäst,
kalaimaim katsast -
agu läät õks sa hukka, hoiet poig,
üts lats üle käe?
Kolga nakat õks et kiile kullõma,
1320 preile saava^q õks vaest sõna^q perüs hüä^q,
agu kostat õkssa esele kur'astõ,
haarat maamalõ halvastõ?”
Ale õks sis lausi meelestäni,
meelest, meele poolõstani:
1325 “Kar'akõnõ õks jo sais kaldõh,
märksa^q lehma^q mälehtëse^q.
Õga jovva-i õks imp täämbä tangõlda,
vaivo sõnno vaeldõlla^q -
hüäl olõ-i õks mi tunnil tuuldõ saanu^q,
1330 kallel pääväl karja tulno^q:
meid omma^q õks vaest kaeno^q kur'a^q naase^q,
halva^q naase^q hau takast!”
Sis aiva^q õks ar kodo uma kar'a,
ese kirä keerätelli^q.
1335 Kar'a aiva^q õks nää^q lauta laulõh,
kid'opoigõ kiuhkõh.
Õga- läts õks küll -üts umma kodo,
kar'alatsõ^q kalduvva^q.
Mõnõl tull' õks küll kotost kohvi hõng,
1340 piitnä hõng perrest,
Ale läts õks kõõ majja madalahe,
astõ tarrõ alatohe.
Ale õks sis imme helläkeist,

1345 timä maamat mar´akõist –
ime õks sis pujalõ ütél´,
Alelõ arotõlli:
“Täämbä tuu õks ma kirstust kipõ vitsa,
ala kaanõ kõivo kasvo,
sul pöörä õks ma maalõ pöksikõsõ^q,
1350 kaku maalõ kaadsakõsõ^q –
mille sais´ õks teil kari kadastikuh,
lehmäkese^q liiva pääl?
Õga süü-i õks taa kari kadajit,
korja-i kivve kid´o puja^q:
1355 kivi^q jäävä^q õks küll suuhtõ kui sora^q,
kataj om õks küll kahrõ kui karss –
mökkõ jäävä^q õks naa^q mano muudsaha,
keele sisse kimmähe,
kivi lasõ-i õks imp kid´ol kepse lüvvä^q,
1360 kataj lambal laulo laskõ^q.”
Ale nakas´ õks sis imme pallõmma,
kuku maamat kumardama:
“Kull´a õks maama, kuku maama,
tsirgu ime, tsipa ime,
1365 täämbä anna^q õks sa mullõ andest,
pallõ pall´o uskvast!
Ime, jätä^q õks sa täämbä pess´mäldä,
kaadsa^q maalõ kakmalda,
puja panõ^q õks ar vits poolkallõ,
1370 kulla konetska otsa,
inne kullõ^q õks ar, ime, mino ohto,
kalle latsõ kaibuist!
Sedä eiske õks ma tiia, imekene,
kallis lats kavatsõllõ:
1375 täämbä anna-i õks joht Peelo pudrupiimä,
Kir´o keedüse liime,
Peelo and õks piimä peotävvē,
Pool´o poolõ toobikõist.
Ime-õks-sa-kõnõ helläkene,
1380 mesimarja maamakõnõ,
kar´a naka õks ma kaiho kaibamma,
or´a ohto ütlemmä!
Täämbä minno õks küll Kull´o kur´otõlli,
tiidse Tat´o teotõlla:
1385 mi ütli^q õks nää^q esse imisest,
vanna naist vasikõst!
Kulla õks sa maama, kuku maama,
kagoh saisi õks ma iist kui sainaga,
olli iih kui ussõga!
1390 Esse ütli^q õks nää^q valla vaesõst,
kihelkonna kehvätest.”
Ime õks sis lausi meelestäni,
memme meele poolõstani:
“Oo mu kull´a pujakõnõ,
1395 mino armas Alekõnõ!
Hot´ meid nää^q sõimssõ^q sõgla kerest,
vana vaka uurdist,
vaesil om õks küll vaja vaiki olla^q,
alatusil perrä anda^q!
1400 Rikka^q omma^q õks näil ese^q, rikka^q ime^q,
rikka^q vele^q viie^q-kuvvõ^q.
Ma õks hot´ mõtlõ umal meelel,
umal keelel keerätelle,

1405 mi mass õks et Ale mereterä,
suurõ järve soolaterä,
sedä tihka-i õks ma kellege üldä^q,
mõnõlõ mõistutõlla^q –
vaesus õks ütles: olõ^q vakka,
kurv elo: saisa^q kotoh!
1410 Rikkil om õks taa õigus ülemb,
om kohus korgõmb:
rikas ütles õks sõna, tuu om õigõ,
korgõ kost, kõik kulsse^q;
vaenõ õks ütles, tuu om võlss,
1415 koor´a kost, kiäke kuulõ-i.”
Ime õks jal Alelõ ütél´,
maama kanalõ kadsat´:
“Täämbä viska õks ar vitsa virusõllõ,
aja toki aho ala,
1420 täämbä jätä õks vil sinno pess´mäldä,
kandja, karri andmalda!
Sullõ panõ õks ma hirmu hiussõhõ,
kandja, kari kaala pääle,
ime, panõ õks ma hirmu umast iäst,
1425 kandja, kari kaugust!
Kui õks sa viil hummõn karja läät,
läät ülehummõnitsõ,
sõimasõ^q õks hot´ sinno, lõimasõ^q,
tõõmeeli tõmbasõ^q –
1430 õga õks taa naar nahka riku-i,
irv´mine ihho putu-i,
õga anda-i õks sõlgõ sõimajallõ,
kiite keelepessijälle!
Keele- om õks taa –kandja keträjä,
1435 sõimaja sõõr´ataja.
Kivi om õks hot´ kimmä keelega,
kand märksa meelega,
puja- õks sa –kõnõ, poisikõnõ,
lats, lamba tsirgukõnõ,
1440 uma hoia^q õks sa kiil kimmäp,
uma miil märksap!
Selle sinno ka õks naa^q vöi-i võhlu^q nätä^q,
vöi-i kadõ^q kannahõlla –
võhlu^q vöisi^q õks, ar teesi^q vöis´mõst,
1445 kadõ^q kaia^q kanamunast –
selle sinno õks nää^q naardva^q kar´a man,
sõsarõ^q sõimlõsõ^q,
et om õks ka vaesõl vallus lats,
tinakandjal terräv poiss.
1450 Kar´a saisa^q õks sa iih kui kaalets,
kirä takah kui kikas,
kaalets, hoia^q õks sa karja kallehe,
kibõhõhõ Kiressit!”
Ime õks vil pujalõ ütél´,
1455 Alelõ arotõlli:
“Kui nää^q õks vil hummõn sinno irv´vä^q,
Alekõist armõtost,
üle ütletõ õks sa saa üts sõna,
tuhandast tukõv sõna:
1460 “Esi olõt õks sa, Tat´o, kui takjas,
olõt, Kull´o, kui kotkas!
Õga sata-i õks taa maalõ mu müts,
lää-i kúpär küle pääle –

innep teil õks taa rätt rötsähüs,
1465 räti läävä^q õks teil nulga^q nur’atost!”
Ale pidi õks kõõ meeleh ime sõna,
uma kandja oppusõ.
Ale käve õks küll kar’ah kõõ suvõ,
hoit’ kirjjä kinäste:
1470 miä õks tette, kõik oll’ hüä,
uratõdi, oll’ vaike.
Õga timä õks imp imele ütlet-s,
kaiba-s kotoh kandjalõ.
Ime õks küll küsse, ütlet’: “Hüä!”
1475 kandja nõud’, nõsta-s kurja -
kõõ sõkk’ õks ar kur’a kundsa ala,

talla ala taatõlli.
Jätt’ õks tä kundo kur’a meele,
kadastikko kalõ süäme,
1480 kodo õks tä vei kulla meele,
imele ilo-laulu.
Mõni õks hot’ ütlet’ mõnd muudo,
kua ütlet’ kolmõ muudo,
Ale oll’ õks kallis, kannahrt’ läbi,
1485 kullõl’ kur’a sõnakõsõ –
kannahtajal õks kats saasõ,
kullõjallõ kolm saasõ,
kats õks lätt kallest,
kolm kõkõ kulusapast.